

Enige notities betreffende *SULCOREBUTIA TARABUCOENSIS* Rausch

door Günther Fritz

Dit is de eerste, door Walter Rausch beschreven *Sulcorebutia*, ja, zelfs zijn allereerste nieuwbeschrijving (1964). Ze luidt als volgt:

"Enkelvoudig, zelden spruitend, peenvormig verlengd lichaam, slechts weinig boven de grond uitstekend, 1,5 cm hoog en 2 cm doormeter, matgroen, ribben 10-11, spiralig, opgelost in knobbels van 6 mm lang, 4 mm breed en 2 mm hoog. Areolen groefachtig verlengd, 3 mm lang en op een onderlinge afstand van ca. 6 mm, slechts weinig bevlakt. Doorns 8-12, 3-6 mm lang, kamvormig tegen het lichaam gebogen, aan de basis ± verdikt, bruin tot zwart, geen middendoorns. In de kultuur worden de doorns iets langer en lichter van kleur.

Bloem zijdelings uit het lichaam verschijnend, 3 cm lang en breed; vruchtbeginsel en bloembuis kaal, rozerood met olijfgroene schubben; bloemblaadjes aan de buitenkant donkerrood, binnenin, naar de keel toe, geel, rond en met fijne spits; meeldraden en keel purper; stijl 20 mm; stempellobben 7, 4 mm lang, geelachtig, stijl en stempel steken boven de meeldraden uit. (De kleurcombinatie is zoals bij *Mediolobivia euanthema*.)

Vrucht 2-3 mm hoog en ca. 5 mm dik, naakt, bruinrood met roze schubben, horizontaal openspringen, slechts weinig zaden bevattend.

Zaad mutsvormig, 1,3 mm lang, 1 mm breed, zwart, glanzend, hobbelig.

Vindplaats: Bolivia, in de bergen rond Tarabuco, 3.500 m (veldnummer 66).

De type-plant staat in mijn verzameling."

Geldig, volgens de ICBN-voorschriften, werd de diagnose pas door het feit dat de type-plant later in het herbarium van het Natuurhistorisch Museum van Wenen werd gedeponereerd (Rausch 1970).

Rausch' opgave der vindplaats "in de bergen rond Tarabuco, 3.500 m" helpt ons natuurlijk niet veel verder. Meer precisie kon tot nu toe niet verkregen worden en laat zich aanzien dat er hierover wel geen opheldering meer zal komen. Iets dergelijks geldt ook voor de door Lau (L 382, L 403) verzamelde planten, waarvan de laatstgenoemde langs de weg van Tarabuco naar Presto zou groeien. In engere zin bij *S. tarabucoensis* te rekenen, is ook *S. verticillacantha* var. *aureiflora* Rausch (WR 479), die aan de haarspeldbochten groeit van de weg die, van Yamparuez komend, naar Tarabuco omlaag voert. Rausch (1972) geeft enkel en alleen aan: "bij Tarabuco op 3.400 m". En zeker hoort ook WR 590 hier bij, hoewel de WR-veldnummerlijsten voor deze planten hardnekkig de verwantschap met *S. zavaletae* staande houden. In alle gevallen staat al 'sinds onheuglijke tijden' een massa planten in de verzamelingen die ons tonen wat *S. tarabucoensis* zoal kan zijn en hoe groot de variatie is. Of de planten meer of minder spruiten, licht of donker, aanliggend of afstaand bedoord zijn, toch zijn het allemaal tarabucoensissen. Ook is het nauwelijks mogelijk een onbekende plant aan een bepaalde verzamelaar-ontdekker toe te wijzen. De bloem werd wel als roodgeel beschreven, maar menig oude kloon bloeit ook zuiver rood. Ook niet alle bekende planten van *S. "verticillacantha"* var. *aureiflora* bloeien geel zoals opgegeven. Meestal is toch minstens een duidelijke oranje of zelfs rode rand aan de bloemblaadjes te vinden.

In de loop der jaren werden uiteindelijk meer preciese gegevens betreffende de vindplaatsen van vele

populaties bekend, zodat we vandaag een enigermate bruikbaar overzicht van het verspreidingsgebied van *S. tarabucoensis* denken te hebben (zie schets). Hier moet echter, zoals bijna altijd, rekening worden gehouden met het feit dat, hoewel Rausch in zijn tijd te voet onderweg was, alle andere vondsten echter in de nabijheid van 'wegen' liggen; wat iets verder van deze wegen af groeit, weten we niet.

We moeten voor ogen houden dat *S. tarabucoensis* slechts roodgeel of rood bloeit. Augustin schreef in 1987 over de HS-vondsten 125 en 125a uit de Cordillera Mandinga, zuidwestelijk van Zudanez; HS 125 van 2.700-3.000 m hoogte met haar roze tot magenta bloem noemde hij *S. crispata*, HS 125a van 3.00-3.200 m hoogte met haar roodgele of oranje bloem gaf hij de naam *S. tarabucoensis*.

Groot was echter onze verrassing toen planten bekend werden die noordwestelijk van Tarabuco groeiden en een magenta bloem, deels met een witte keel, hadden en qua uiterlijk sterk op HS 125 leken. (Misschien bestaat er van hieruit wel een verbinding met de Cordillera Mandinga?).

Overigens stamt uit deze omgeving een andere populatie die meestal meer aan de vormen van *S. "verticillacantha"* var. *aureiflora* doet denken.

In de verwantschap met *S. tarabucoensis* hoort natuurlijk eveneens de allerwegen bekende "L 389" thuis, waarvoor Brandt de naam *Weingartia callecallsensis* uitvond. Op grond van de afstand tussen de Calle Calle-bergen noordoostelijk van Zudanez en Tarabuco kan men naar onze mening deze planten niet bij de var. *aureiflora* onderbrengen zoals dat in het Engelstalige gebied de gewoonte is; men kan in deze L 389 eerder een goede variëteit van *S. tarabucoensis* zien.

De afbeelding (foto: Kirstein) toont de, qua uitzicht, mooiste plant van *S. tarabucoensis* die ik ken.

Literatuur:

- Augustin, K. (1987): Die HS-Sulcorebutien und Weingartien - Auswertung der Feldaufzeichnungen. *Kakt. and. Sukk.* 38 (7): 178-180.
- Brandt, F. H. (1981) *Weingartia* (subg. *Sulcorebutia*) *callecallsensis* spec. nova, *De Lëtzebuurger Kaktussefrënd* 2(3).
- Fritz, G. (1989): Enige notities betreffende *Sulcorebutia verticillacantha* var. *chatajillensis* en *Sulcorebutia fischeriana*. *Maandblad voor liefhebbers van Cactussen, Vetplanten en Kamerplanten* 2(2): 19-22, 2(3): 36-36.
- Fritz, G. (1990): Einige bemerkungen zu *Sulcorebutia "Lau 389"* (*Weingartia callecallsensis* BRANDT). *Kakt. and. Sukk.* 41(7): 126-128.
- Gertel, W. (1986): De *Sulcorebutia-verticillacantha*-Formenkreis, *Zentrale Arbeitsgemeinschaft Echinopses*, *Informationsbrief* 8: 17-19.
- Rausch, W. (1964): Zwei neue *Sulcorebutien*. *Kakt. and. Sukk.* 15(5): 91-93.
- Rausch, W. (1970): *Parodia hausteiniana* Rausch spec. nov. *Kakt. and. Sukk.* 21(3): 45-22.
- Rausch, W. (1972): *Sulcorebutia verticillacantha* var. *aureiflora* Rausch var. nov. *Kakt. and. Sukk.* 23(5): 123.
- Burg-Windeck-Strasse 17, Schladern, D-(W)-5227 Windeck 1.

Vertaling: F. Lampo

Dit artikel werd in **CaVeKa** 4(10) 1991 (bldz. 152-154) gepubliceerd.
Overgenomen met de toelating van de schrijver en de uitgever.
